

Warszawa, 27 lipca 2022 r.

Sz. P. Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Sz. P. Adam Niedzielski
Minister Zdrowia

Sz. P. Waldemar Buda
Minister Rozwoju i Technologii

Sz. P. Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

Sz. P. Adam Abramowicz
Rzecznik Małych i Średnich
Przedsiębiorców

List otwarty w sprawie ochrony aptek w trzecim roku pandemii COVID-19

Szanowni Państwo,

równy rok temu, w lipcu 2021 roku, farmaceutka z apteki w Działdowie podała swojej pacjentce pierwszą dawkę szczepionki przeciw COVID-19, rozpoczynając nową erę w historii polskiego aptekarstwa. Polskie apteki stały się placówkami, w których poza zaopatrzeniem pacjentów w leki, świadczy się także usługi opieki farmaceutycznej. Tego typu usługi są standardem w krajach Europy Zachodniej czy Ameryki, gdzie ich katalog jest bardzo szeroki, dzięki czemu placówki te już dawno stały się trwałym elementem systemu opieki zdrowotnej.

W Polsce nowy model apteki został entuzjastycznie przyjęty przez pacjentów, którzy tłumnie odwiedzili apteczne punkty szczepień. Dziś działa ich w Polsce ponad 1900. Do tej pory podano w nich 2 mln dawek szczepionek przeciw COVID-19 i grypie. Wcześniej, od początku pandemii, Polacy uczynili natomiast z aptek podstawowe i pierwsze miejsce konsultacji zdrowotnej.

W czasie ponad dwóch lat pandemii apteki nigdy się nie zamknęły, a farmaceuci byli najczęściej jedynymi przedstawicielami zawodu medycznego, z którymi pacjenci mieli możliwość porozmawiać osobiście, a nie przez telefon. Z tego powodu w ciągu ostatnich dwóch lat średni czas wizyty polskiego pacjenta w apteczkę wydłużył się trzykrotnie.

Sytuację tę dostrzegli decydenci. Rozpoczęło się wdrażanie do aptek kolejnych szczepień i usług, rozpoczęły się prace nad przekształceniem powstałych spontanicznie aptecznych punktów szczepień

w docelowe pokoje opieki farmaceutycznej, gdzie pacjent, w poszanowaniu intymności, będzie mógł porozmawiać z farmaceutą o swoim zdrowiu i otrzymać wsparcie z rozbudowującego się katalogu usług dostępnych w aptece. W proces otwierania aptek na nowe usługi zaangażował się także Prezydent RP Andrzej Duda, który podczas osobistego spotkania z farmaceutami i przedsiębiorcami aptecznymi zasięgał opinii nt. pakietu ustaw, który umożliwił rozpoczęcie szczepień w aptekach.

Zmiana modelu polskiej apteki możliwa była dzięki dwóm wydarzeniom – epidemii, która wymusiła szybkie działanie i skruszyła wieloletnie mury niemożności oraz ustabilizowaniu sytuacji prawnej, po okresie kształtowania się wykładni wprowadzonej pięć lat temu ustawy tzw. „Apteka dla Aptekarza”. Niebagatelne znaczenie miała także gotowość przedsiębiorców aptecznych i farmaceutów do tego, żeby dostosować się do nowych okoliczności.

Ustawa ta, przyjęta w duchu kompromisu w lecie 2017 roku, wprowadziła zasadę, że nową aptekę w Polsce otworzyć może jedynie farmaceuta lub spółka farmaceutów, gwarantując jednocześnie wszelkie prawa właścicieli aptek powstałych przed wejściem regulacji w życie.

Takie kompromisowe rozwiązanie, wypracowane w trakcie prac parlamentarnych, od początku było kontestowane przez niewielką grupę farmaceutów – właścicieli aptek, którzy domagali się monopolizacji rynku dla członków korporacji i wyrzucenia z niego przedsiębiorców niebędących farmaceutami. Po nieuwzględnieniu ich postulatów w ustawie rozpoczęli trwającą do dziś kampanię, mającą zrealizować przyświecający im cel. Już kilka tygodni po wprowadzeniu regulacji rozpoczęli działania mające zmienić rozumienie ustawy i poszczególnych jej zapisów. Działaniom tym towarzyszy, trwająca nieprzerwanie, kampania medialnego i internetowego hejtu. Stworzono listy proskrypcyjne z tysiącami aptek, które – choć działały na rynku od kilkudziesięciu lat – ich zdaniem działały bezprawnie. Zaczęła się akcja masowego pisania donosów, w których domagano się niezwłocznego zamknięcia tych aptek. Wszystko to w czasie trwania pandemii i bez uwzględnienia potrzeb i oczekiwań tych, którzy w systemie ochrony zdrowia są najważniejsi, czyli pacjentów.

Widząc to posłowie, zaalarmowani przez swoich wyborców, powołali zespół parlamentarny, aby przyjrzeć się sprawie i zahamować próby zamykania aptek, które były tak potrzebne mieszkańcom.

W obronie właścicieli aptek stanął Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców argumentując, że próby siłowego wymuszenia innego rozumienia zapisów ustawy od rzeczywiście w niej istniejących są sprzeczne z prawem, w szczególności z Konstytucją Biznesu. Słuszność jego podejścia zaczęły w ostatnim czasie potwierdzać postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego. Wydawało się, że kończy to kilkuletni okres niestabilności. Przedsiębiorcy apteczni i farmaceuci mogli skierować swoją energię na wprowadzanie usług w aptekach.

W tych okolicznościach korporacyjny establishment podjął kolejną próbę osiągnięcia celu w postaci przejęcia kontroli nad rynkiem aptecznym. Przedstawił zapisy, mające po raz kolejny „doregulować” tzw. „Aptekę dla Aptekarza”, sprowadzające się do tego samego – likwidacji tysięcy aptek w Polsce, a co za tym idzie, pozbawienie pacjentów dostępu do nich i utraty pracy przez farmaceutów.

Działania te, dążące w bezpardonowy sposób do wprowadzenia korzystnych dla siebie regulacji prawnych z absolutnym pominięciem interesu pacjentów, obserwujemy z najwyższym niepokojem. Nie czas zamykać apteki, otwierać kolejny front aptekarskiej wojny, gdy zbliża się kolejna fala pandemii, a farmaceuci będą potrzebni, by świadczyć usługi opieki farmaceutycznej. Regulacje w branży farmaceutycznej powinny mieć na celu przede wszystkim interes i dobro pacjentów, a nie służyć walce o

rynek. Ostatnie dwa lata pokazały, że polscy farmaceuci i właściciele aptek stanęli na wysokości zadania. Celem działania państwa polskiego powinno być utrzymanie tego stanu rzeczy.

Z wyrazami szacunku

Emil Muciński
Wiceprezes
Business Centre Club

Maciej Witucki
Prezydent
Konfederacji Lewiatan

Marcin Piskorski
Prezes Zarządu
Związku Pracodawców Aptecznych PharmaNET

Marcin Nowacki
Wiceprezes Zarządu
Związku Przedsiębiorców i Pracodawców

Rafał Baniak
Prezes Zarządu
Pracodawców RP

Do wiadomości:

1. Prezydium Sejmowej Komisji Zdrowia
2. Prezydium Senackiej Komisji Zdrowia
3. Parlamentarny Zespół ds. Zespół ds. Ochrony Praw Konsumentów i Przedsiębiorców
4. Parlamentarny Zespół ds. Polityki Lekowej